

Nr. 4 - Jul 2011 - 64. årgang

Hvaler Menighetsblad

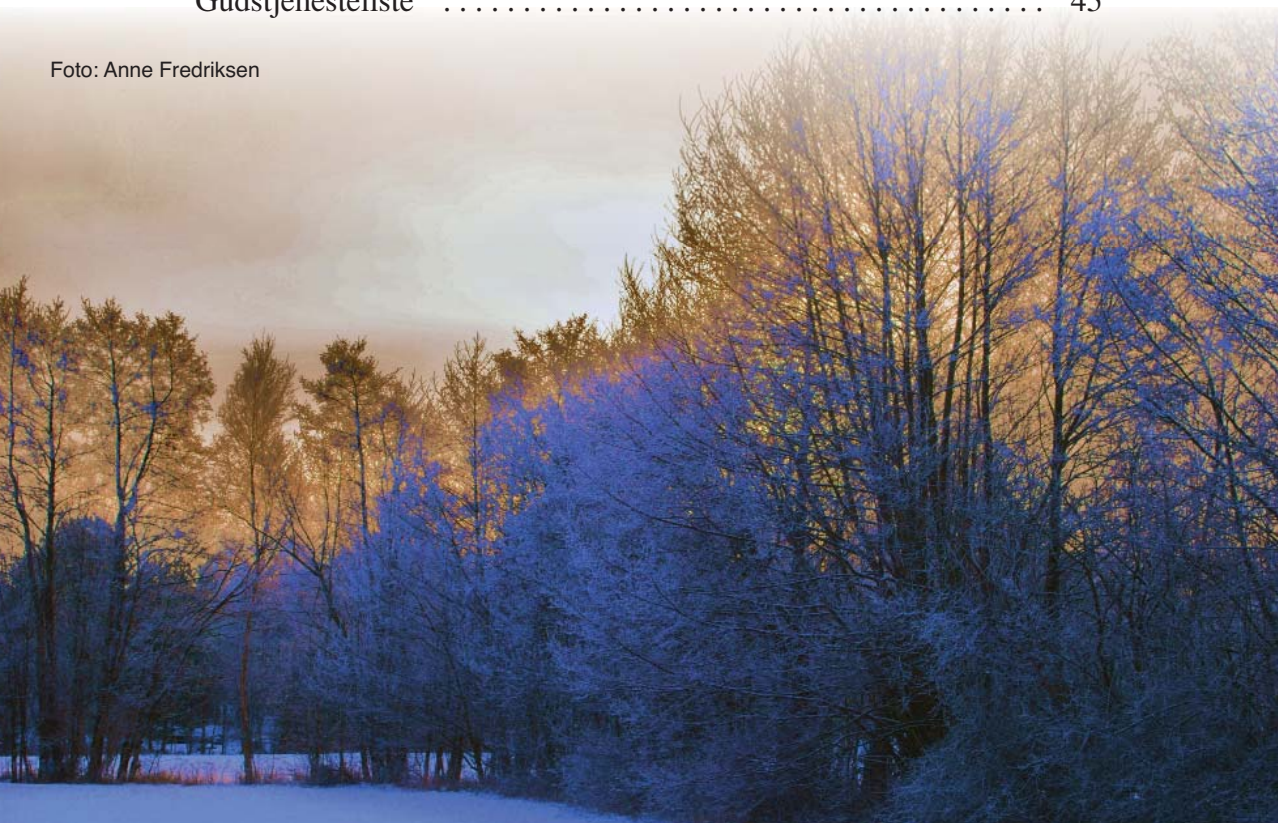
God Jul

Innholdsfortegnelse:

Leder	3
Biskopens julehilsen	4
Formann har ordet	6
Under himmelbuen	8
Hilsen fra Kirgisistan	10
Ordføreren har ordet	13
Karin mimrer	14
Der elvene møtes	18
Ung jul	20
Juleevangeliet	24
Butikken på Nedgården	26
Barnesider	32
Misjonsmesse	35
Lys våken 2011	36
Strikk en lapp – varm en baby!	38
Ved grytene	39
Hvaler samfunnshus	40
Fra kirkelivet	44
Gudstjenesteliste	45

Foto: Anne Fredriksen

SOGNEPRESTENS LEDER

Grådighet i juletiden

I adventstiden viser det seg hvor god råd de fleste nordmenn har. Omsetningen i butikkene er svimlende. Dette året vil den ifølge eksperter "bare" øke med 3 % - grunnet den tiltagende økonomiske krisen i Europa. 3 av 4 nordmenn har en økonomi som tillater et forbruk som var utenkelig for bare få år siden. Vi er historisk sett på et høydepunkt hva angår forbruk og velstand.

Hva gjør rikdommen med oss? Den gjør oss antagelig ikke mer lykkelig. Isteden gjør den oss heller grådige og selvopptatte. Det finnes flere juleevangelier i Bibelen. Et av dem lyder slik:

Enda han var rik, ble han fattig for deres skyld,
så dere skulle bli rike ved hans fattigdom. (2. Kor. 8,9)

Dette er en vakker vinkling av julens innhold. Jesus er motsetningen til all grådighet. Han viser en mening med livet som handler om å gi og gjøre andre rike.

Rikdom er i og for seg ikke farlig. Men grådighet er det. Og den gror like frodig hos fattige som hos rike. Grådighet er farlig fordi den gjør oss blinde for andre. Grådige mennesker er ufordragelige. Med spisse albuer brøyter de seg frem uten tanke på hvem de sårer, sårer og glemmer.

Ingenting i juleevangeliet gir støtte til grådighetens levemåte. Derfor er det trist at julefeiringen hos oss til de grader er preget av denne destruktive energien. Julens sentrum handler tvert imot om at Gud søker fellesskap med de lave og fattige. Han kommer ikke for å berike seg, men for å gjøre andre rike. For å redde oss fra grådighetens galskap. For å gi oss det som er mer verd enn rikdom: Fred i sjelen, fordi vi ser at Gud kommer oss helt nær og gir oss en rikdom som handler om kjærlighet og evighet.

Gledelig jul til alle på Hvaler.

Øystein Spilling
fungerende sogneprest

Utstråling

I en av julehøytidens bibeltekster heter det om Jesus at "han er utstrålingen av Guds herlighet" (Hebr 1,3). Jesus har utstråling.

Det hender vi sier det om mennesker, at hun eller han har utstråling. Vi sier det om personer som betar oss, fascinerer oss.

Jeg forestiller meg at gjeterne og vismennene ble betatt av den nyfødte som

lå der i krybben. Det var noe fascinerende ved ham. Jesusbarnet hadde utstråling.

Mennesker som møtte den voksne Jesus, ble også betatt av ham. Det var noe med hans væremåte, hans vesen, det han sa og gjorde, som fascinerte. Evangeliene forteller at han løftet de nedslåtte opp, tilga synder, spiste med de utstøtte, ga dem liv og verdighet på nytt. Slik utstrålte han noe som fikk

mennesker til å flokke seg rundt ham.

Også fra Jesu kors stråler det. Det er vanskeligere å forestille seg. Men Jesus gikk veien fra krybben til korset. For å minne oss om veien han måtte gå, maler ikonkunstnerne ofte Jesusbarnets svøp slik at det likner linkledet døde ble iført.

Hva var det Jesus utstrålte, på sin vei fra krybben til korset? Guds herlighet, sier bibelordet.

Guds herlighet er hans storhet, dybdene i ham, hans skinnende lysglans. Men det fascinerende ved Gud er at han ikke beholder sin herlighet for seg selv. Guds herlighet forblir ikke i det høye, men tar bolig i det lave. For Gud er en menneskekjærlig Gud. Hemmeligheten

om hans herlighet er at han er ute etter å elske oss tilbake til seg. Det var derfor Jesus kom til oss.

I et uthus, hvor husdyra pleier å holde til, stråler det herlighet fra den nyfødtes ansikt. Det samme lyset skinner for dem som møter ham og komme til å tro på ham. Ja, selv fra Jesu forpinte ansikt på korset, skinner Guds herlighet. For i Jesus blir jord og hverdag og alt som er såret og knust, gjennomlyst og løftet til Gud.

Han er utstrålingen av Guds herlighet! Det er juleevangeliets dype hemmelighet.

*Knut Erling Johansen
fungerende biskop i Borg*

Vi ser deg Herre Jesus, som en av jordens små

Vi ser deg Herre Jesus,
som en av jordens små.
Din fødsel er et under
vi aldri kan forstå.
Men i et evig lovsangskor
forenes alle slekter.
Vi ser deg barn og tror.

Vår byrde vil du bære
og ta vår tyngste vakt.
Du skal beseire mørket
med kjærlighetens makt.
Vi åpner oss for gledens ord!
Vi ser deg barn, og hører
Guds hjerteslag på jord.

Ditt komme, Herre Jesus,
forvandler jordens natt
og bringer lys til mange
som føler seg forlatt.
Hjelp oss å gå i dine spor!
La verden se din godhet
igjennom dem som tror!

Svein Ellingsen

Formann har ordet

*”For verden er du kanskje bare et menneske...
Men for ett menneske kan du være en hel verden!”*

Nok et år er på hell, men ønsker vi å se tilbake på de begivenheter som har skjedd i år, eller skal vi konsentrere oss om å rette blikket fremover i stedet? For de fleste mennesker er det jo gleder og sorger som oppstår i løpet av et helt år, og noen av disse hendelser skal vi jo ta vare på, men det er de lyse minnene vi skal bygge videre på også i det året som ligger foran oss.

Høstens mørke har senket seg over oss og ”inneaktivitetene” har vel tatt overhånd. Vi håper på at snøen kommer snart og dekker over det vi ikke har rakk å gjøre ute før høsten satte inn. Det er bestandig spennende å gå inn i desember måned synes i hvert fall jeg. Det er mye som skal planlegges både privat og innen kirkelivet i vår

kommune. Forandringer med bedre resultat enn i fjor er kanskje noe å strekke seg etter?

Vi som er så heldige å få bo i Norge ser på problemene med økonomi, konflikter, naturkatastrofer, sult med mere fra ”utsiden” og prøver kanskje å forstå og forsøke å hjelpe til der hvor vi mener vi makter dette. Men dessverre, selv ikke med Guds hjelp makter vi å løse alles vanskeligheter, men vi kan be om at Verden blir mindre ”voldsom” og at vi som bebor denne kloden kan bli litt mer tolerante og glade i hverandre. Det hjelper alltid å trøste hverandre, istedenfor å skape motsetninger! Samtidig med at vi skal feire den største årlige begivenheten innen kirken, nemlig Julen, skjer det i tillegg andre viktige hen-

delser hos oss. Vi får ny Biskop – Atle Sommerfeldt - som skal vigsles i Domkirken 29.01.2012 - og overta ansvaret for vårt bispedømme. Hvaler sokn skal også ansette ny fast sogneprest i løpet av våren, og prosessen er i gang. Vi fikk 17 søkere til stillingen, og de som bispedømmet har funnet ut er mest aktuelle, har allerede vært inne til intervju. Vi håper at det igjen blir ”liv og røre” i den nyoppussede prestegården! Vår fungerende sogneprest – Øystein – vil da avslutte sitt engasjement hos oss når den nye presten tiltrer.

Lokalt har vi nå fått det nye menighetsrådet for de neste 4 år ”på plass”. Undertegnede ble valgt til leder ut 2012 og Inger Lise Ottersund som nestleder for samme periode. Vi vil alle arbeide for at kirkene på Hvaler markerer seg i lokalsamfunnet, og at vi er til hjelp og trøst for de av våre sambygdinger som har behov for dette. De enkelte medlemmene vil få spesielle oppgaver innen utvalg de ønsker å jobbe med, og hvor de og menigheten vil få mest igjen for engasjementet.

Adventstiden som vi er inne i vil forberede, på forskjellig vis med sin travelhet,

den store høgtiden som nærmer seg. Julehøgtiden med gudstjenestene vil bli feiret i kirkene våre på tradisjonelt vis. (Se oppsettet lengre bak i bladet.)Håper inderlig av hele mitt hjerte at årets julefeiring blir noe annet enn gaver og mat. Når vi har anledning til å la ”julefreden” synke inn over oss, la dens budskap gi grobunn for at vi alle kan samle tankene våre om det gode som hendte for mer enn 2000 år siden, og møtes i kirkene våre for å feire dette sammen. Det er lov å gi hverandre en god klem og takke i ærbødighet overfor dem som vi skal minnes!

Takk til alle gode hjelpere både frivillige og ansatte som gjør sitt for at vårt kirkesamfunn kan eksistere og blomstre. Nytt og utvidet ansvar gjør at vi vokser med oppgavene. God Jul og Godt Nytt År til samtlige av Hvaler befolkning!
”Ingen kan stoppe lyset, fuglesangen og kjærlighetens pulsslåg i verden”!

Bjørn R.

Foto: Anne Fredriksen

Under himmelbuen

Mysteriets - og mørkets høytid

Av og til tenker jeg på at jeg er glad for ikke å måtte feire jul i Australia eller på en øy i Stillehavet. Ikke fordi jeg har noe imot øyer i Stillehavet, langt i fra. En øy med hvite sandstrender, korallrev å svømme til, palmer som gir kokosnøtter og skygge for sola, innfødte som synger og danser med blomsterkranser på hoftene og med et språk som høres

mat forberedes. Julekaker blir det ikke så mye av i vårt hus, det spises så lite av dem, så de blir fuglemat ut på nyåret, bedre å spare smør og mel til noe annet. Noe tid og omsorg går også med til julegavene. Hva kan jeg glede Nils med år? Tante Guri vil ha mat, gjerne hjemmelaget og lynghonning fra Hvaler, så den gaven er lett. Verre er

ut som det består bare av vokaler. Et liv som framstår som sorgløst og blidt. Skulle gjerne vært der en tur, men ikke i desember.

Desember skal være mørk, og gjerne litt kald. Ikke sånn veldig kald, men kvikksølvet kan gjerne bevege seg på den blå siden av null. Det skal herske en viss travelhet i huset, ikke en masete travelhet, men en god og forventningsfull travelhet. Vinduer skal pusses og adventsstjerna skal henges opp. Den skal speile seg i det blanke glasset og sende sine stråler ut i mørket. Julekrybba skal fram på sin faste plass. Juleposten skal skrives, og minner og ansikter passerer revy når navnene skal hentes fram.

Juleselskaper skal planlegges og jule-

det å kjøpe noe som tenåringene i familien vil verdsette, men det meste ordner seg etter noen telefonsamtaler.

Jula er vakker musikk, tanker, følelser og "Deilig er jorden" med frysninger på ryggen og tårer i øyekroken.

Denne delen av jula liker jeg. Jeg liker den gode milde og litt snillere stemningen som blir, venner og kjente som hilser hverandre med kort og små gaver.

Dessverre er det mye jeg ikke liker med jul. Alt søppel som produseres og selges, blinkende nisser, reinsdyr som synger "jingle bell" når du trykker på dem, hauger med billige leker som går i stykker før 2. juledag, kjøpepress, overspising, julegaver som overgår hveran-

dre selv om ingen egentlig har råd til dem. Alt dette er uverdigg, og har ingenting med julemysteriet å gjøre. Den vakre historien om ungpiken Maria som ble svanger med Guds barn, historien om hvordan Josef tok vare på den unge kvinnen og barnet i hennes liv, reisen på en eselrygg mot Betlehem fordi at alle romerrikets borgere skulle telles. Mange måneder tidligere hadde tre vise menn, fra hvert sitt verdenshjørne startet på en reise gjennom ørkenlandskap for å finne barnet som skulle fødes, og som var beskrevet i skriftene. Og vi vet at de to unge menneskene som var underveis måtte ta inn i en stall, fordi det ikke var rom for dem i herberget. Jeg tenker at Josef var redd og fortvilet, hvordan skulle han kunne hjelpe sin unge, fødende kjæreste? Jeg tenker at Maria var redd, hun måtte føde uten mor eller andre kvinner til å hjelpe seg. Og så, vendte fortvilelsen seg til glede, det flotteste bildet, en himmelsk hærskare åpnet seg, de stakkars gjeterne på marken ble blendet av alt lyset og slått i bakken av forundring og lovsang. Kan du tenke deg hvordan en himmel full av lysende, syngende engler vil se ut? Englene brakte budskapet; frykt ikke, det er født dere en Frelser.

Rundt stallen møttes de alle, gjeterne, englene, de tre vise menn for å se det barnet som skulle gi håp til verden, spre lyset og kjærligheten.

Det er født oss en Frelser. Mørket ble brutt, lyset var kommet til verden for de som ville ta imot det. Mysterium. Noe er større enn oss, noe er større enn deg

og meg, og vi har ikke helt kontroll på hva det er, vi må hvile i tro og tillit. Godt å kjenne på ydmykhet for det store mysterium.

Og så vet vi at julens varme og glede dessverre ikke oppleves av alle, noen bor på gata uten familie og et hjem å spise julemiddag i, noen er syke, noen er ensomme, noen er redde og noen har forherdede hjerter.

Takk til alle som lager julehygge også for dem, Frelsesarmeen, Kirkens Bymisjon, og andre frivillige. Jesus er nærmest dere som velger å bruke tid og overskudd til å glede andre også i jula.

Velsignet jul til store og små.

Vennlig hilsen *mormor*.

Hilsen fra Kirgisistan

Kristin melder:

Selvom dette skrives i november, har vi allerede hatt både kuldegrader og snø her. Vi har også fire årstider, men vår og høst er veldig korte. Det er enten sommervarme eller vinterkulde her, og det har nok noe med at Kirgisistan er et fjelland. Takk for sist til dere jeg traff på Hvaler i sommer. Det er fint å kunne holde kontakten og oppleve engasjementet. Takket være mine søsken og deres familier har engasjementet vært stadig økende etterat de besøkte meg her første gang for 10 år siden. De gjør en praktisk kjempeinnsats hele året i forhold til loppemarked og hjelpesen-

ding, presenterer konkrete behov her og er en bønnestøtte. Jeg hadde ikke kommet langt her, om det ikke hadde vært for hjemmefronten. Det er en rik velsignelse å få være en del av "Team Seljebakken".

En stor oppmuntring var det å besøke Vesterøy Misjonsforening i august. De ville ta opp en gave til arbeidet her. Akkurat da hadde jeg fått beskjed om at Vinjaras fosterhjem trengte vinterforsyning av kull, - 5 tonn, men de hadde ikke penger til det. På møtet ble det gitt akkurat nok til å dekke dette!

Vinjaras jenter.

På Svetly Put Barnesenter hadde vi ønsket å kunne gjøre noe utvendig oppussing denne sommeren, men muligheten for dette lot vente på seg. Nå har vi mottatt en gave som gjør det mulig å skifte vinduer. I disse dager får annen etasje, hvor barna oppholder seg mest, nye vinduer. Det vil gjøre en stor forskjell når vinterkulda setter inn.

Trenger fornyelse.

I sommer reiste noen ungdommer fra Svetly Put, Taxmina, Kostia og Uzak, til Istanbul i Tyrkia for å delta i en folklorefestival. De ble tatt ut til å delta i ei gruppe som presenterte kirgisisk kultur, hvor Taxmina og Kostia danset og Uzak spilte forskjellige folkeinstrumenter. De kom fornøyde tilbake og viste stolt fram sine medaljer.

Jeg er takknemlig for at presidentvalget den 30. okt gikk fredelig for seg. "Min favoritt" vant valget overlegent. Han er den mest moderate og demokratiske av toppkandidatene. Etter 20 års uavhengighet og 3 presidenter, blir dette første normale overgang til ny president. De forrige har skjedd ved revolusjoner og kup. Folk er trøtte av uroligheter; –

ønsker fred, framgang og vekst. I første omgang er elementære behov som mat og klær nødvendig. Vinjara med fosterhjemmet forteller at hun har hatt mange av dem som bor i hennes bydel på døra den siste uka med spørsmål om vintertøy og sko til barna sine. Mange kommer ikke til skolen pga mangel på klær og sko.

Sharshenbek.

En stor glede er det også at det er stabilitet og vekst i menigheten, ikke minst i lederskapet. Å være første generasjon kristne, er ikke enkelt. Jeg har lest Paulsbrevene i NT med nye øyne og ser at vi har opplevd mye av det samme som menighetene han startet opp rundt Middelhavet. God vekst er basert på dypere røtter; - kunnskap og kjennskap til hva og hvem vi tror på. Undervisning er viktig. Derfor er det med glede jeg ser utviklingen hos hovedpastoren vår, Sharshenbek, som studerer teologi på 3. året. Med støtte fra Norge deltar han i et deltids studieopplegg i Ukraina samtidig som han har lederansvar her. Dette høres kanskje rart ut for norske ører, men de fleste som leder menigheter og fellesskap her har ikke hatt

Fra auksjonen.

mulighet til noe mer enn kanskje et års bibelskole.

Årets gave til Svetly Put Barnesenter ble 135.000 kr. TAKK!

...og Hjemmefronten i "Team Seljebakken" fortsetter:

En stor takk til alle dere som var engasjert på en eller annen måte i loppemarkedet ved prestegården! Når vi står sammen, blir det resultater!

Med den kirgisiske versjonen av julekrybba, laget av barna på Svetly Put, ønsker vi dere alle en gledelig jul.....

Ordføreren har ordet:

Finnes det muligheter?

Først av alt vil jeg si tusen takk for den tilliten vi fikk ved kommunevalget. En takk til alle dere som ga oss muligheten til å styre kommunen de neste 4 årene.

Vi har vel de fleste av oss, lett for å se på forskjellige utfordringer som ganske umulig å løse. Finnes det utfordringer som er umulig å løse? Det gjør det ganske sikkert, men jeg tror allikevel at de aller fleste utfordringer lar seg løse. Min påstand er at vi selv skaper utfordringene vi har rundt oss i samfunnet. Hvis vi ser på det samfunnet vi lever i tror jeg de fleste vil være enig i at vi lever i et overflodssamfunn. Da tenker jeg selvsagt i eget land.

Selvsagt skal vi alle ha det godt. Alle fortjener det! Hva som er definisjon på å ha det bra er selvsagt avhengig av hvordan vi selv opplever vår egen hverdag. En ting tror jeg er helt sikkert, det er at de som opplever at de har det bra, de ønsker å få det enda bedre. Det er selvsagt ikke noe galt i det, men er det bærekraftig? Det er nok her utfordringene starter. Vi hever selv forventningene etter hvert som forventninger oppfylles, samtidig som vi alle er klar over at ingen trær vokser inn i himmelen.

Er det mulig å gjøre noe som kan få ting

til å vokse inn i himmelen? Nei det er det selvsagt ikke. Hva om vi innser at ting slutter å vokse, at ting når et nivå som er svært akseptabelt?

Da er jeg helt sikker på at det åpner seg en uendelighet av muligheter, rett og slett for at vi skal gjøre noe som er innenfor mulighetenes grenser, og samtidig være tilfreds med det.

Hva om vi mennesker lar være å hige etter det som er nesten umulig, samtidig som vi er lykkelige over å gjøre det som er mulig innenfor de begrensningene som vi vet finnes.

Kanskje noen vil påstå at det å tenke slik er å gå tilbake. Jeg er ikke sikker på at det er å gå tilbake, jeg tror tvert i mot at det betyr å gå dit vi egentlig befinner oss, fremfor å late som om vi er der vi ønsker å være.

Uansett hva vi måtte ønske oss, vil jeg ønske dere alle en god og fredfull jul. Muligheten for en god og fredfull jul ligger hos deg. Grip muligheten.

God Jul og et godt nytt år til dere alle!

Eivind Borge
ordfører

Karin minner om

Istid

Vi ”gamle innfødte” Hvalerfolk ler litt i skjegget når Fredrikstad Blad med store svarte typer slår opp isproblemene mellom Kirkeøy og de østre øyene nesten hver vinter. Vi ler ikke av dere som bor der, for vi vet det skaper problemer både for skolebarn og pendlere, men avstandene er jo ikke så store heldigvis.

Øyboerne her har vært utsatt for dette før og hjelpemidlene er flere nå enn på den tiden da hele Hvaler ble isolert av isen. Da var det nok større grunn til å bruke fete typer.

Selv husker ikke jeg de første isvintrene under krigen, men siden min far Richard Lunde hadde det eneste lastebilløyyvet på Kirkeøy fra 1938, kjenner jeg historiene godt. Det var stor is under krigen i minst tre vintre, og hans første erfaringer med dette var i 1941.

For dere som er unge i dag er det nesten umulig for meg å tegne et forståelig bilde av Kirkeøy på den tiden. Nå går vi i butikker med utallige slags brød i hyllene og med andre varer fra hele verden. Den gang hadde vi bare et bakeri på øya (Skjærhalden bakeri og konditori), som skulle sørge for at alle hadde brød, og da måtte man ha mel til å bake det av. Derfor gikk bilturen på isen fra Botnekilen tidlig på morgenen med god fyr i generatoren på lasteplanet og et par sekker knott i reserve ved siden av. Bensin fantes jo ikke. . Kjørte

i land i Torsnes, videre til Gamlebyen, så over elva med ”Godvakkermaren” som ferga het, og videre til mølla i Moss.

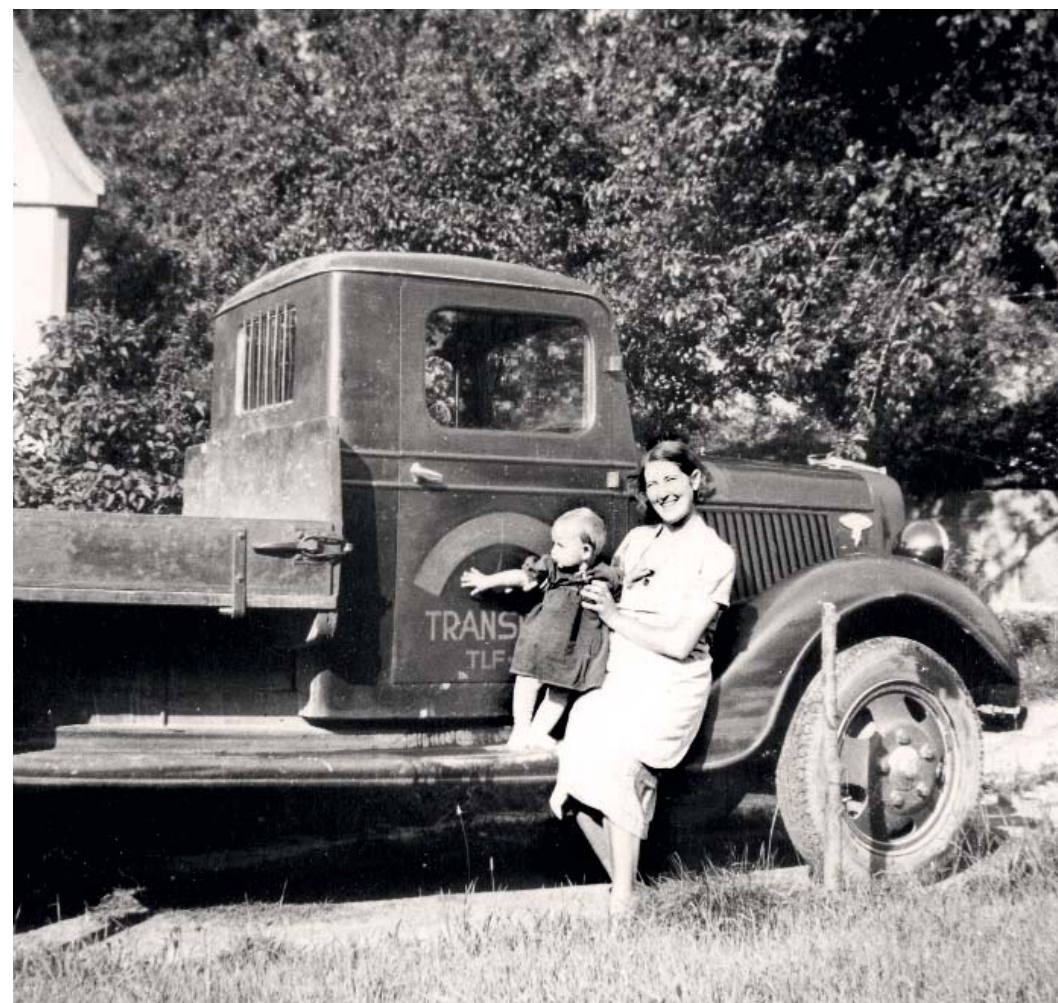
Derfra samme vei tilbake og så til Skjærhalden for å losse.

Veien over isen ble brøytet med den samme bilen, og de brøytet som oftest tre spor. Dette for å sikre at ett spor var kjørbart selv om snøen blåste over og føyket de andre igjen.

Dette opplevde drosjeeier Reidar Nicolaysen en sen kveld da han kom fra byen med posten. Han sto bom fast og vurderte om han kunne gå fra bilen og finne den igjen dagen etter, eller om han måtte vente på morgenen og håpe at han ble savnet. Plutselig så han et lysskjær som beveget seg utover mot Svalen der han sto, og ut av snøen kom far på vei fra mølla. Han greide å komme over til drosja, dro den løs, og så kjørt de i kolonne til Botnekilen.

I 1942 hadde min far en tur han lo godt av i ettertid. Det var jo ikke dekket å få kjøpt til lastebilen på den tiden, og denne vinteren hadde han svært dårlige dekker. Da han kom til Gamlebyen eksploderte det ene dekket, og det smalt godt.

Resultatet var at en av bryggerihestene i byen fikk sjokk og før av sted med en vettskremt kusk så det skramlet i flasker og kasser over brosteinene, men det

gikk visst bra. Far fikk surret dekket så han kom seg opp på torget. Der var han så heldig at han fikk kjøpt et gammelt dekke av en snill kar, men da var hellet slutt for dagen.

Da han kom til fergestedet oppdaget han at elva var frosset slik at ferga ikke gikk. Ja, så var det bare å kjøre om Sarpsborg da, for noen bro var det jo ikke den gangen, derfra videre til Moss og samme vei tilbake.

Den turen ble lang, og det ble natt før melet var i land.

Det var jo ikke bare mel som ble fraktet

over isen. Alle slags varer, og i tillegg var det folk med tannverk og andre fortredeligheter og kanskje viktige ærender i byen, som var med i førerhus og på lasteplan.

Det verste var når alvorlig syke måtte fraktes på sykebåre i sterk kulde oppe på et lasteplan for å komme på sykehus i byen. Det var turer han aldri glemte.

Den lengste vinteren jeg selv husker var 1947. Da ble det mange turer, og på vårparten måtte det kjøres mange lass med mel og varer, for det tok jo tid før

Hvalerbaåen i Korshavn 66.

metertjukk is ble såpass svekket at man kunne tenke på å bryte råk, selv om "Hvaler" som hadde Schrader ved roret var en god isbryter. Siste tur far hadde det året var den 9. april. Jeg husker skrekken ut over kvelden når far ikke kom hjem, og vi visste jo at isen begynte jo å bli nokså skummel så sent på året.

Og det ble nesten morgen før han kom. Det var vann i kjørebanelen mange steder, han måtte kjøre sakte for å unngå motorstopp, og det viste seg at det var så mye vann på isen i Botne, Urdal og alle steder at han ikke kom i land noe sted.

Nei, nei tenkte han, da får jeg sette bilen inne i Holtekilen og vente til i morgen når tidevannet går tilbake. Det morsomme var at når han kom til stranda på Karvika der vi bodde, var det ikke vann på isen, og han kunne kjøre rett opp i gården.

I 1966 bodde vi på Kråkerøy, og mine to brødre bodde på "hybel" hos oss. Da de skulle dra til byen en søndag kveld i februar etter hjemmehelg sammen med alle de andre unge som gikk på skole eller jobbet i byen, måtte Hvaler gi opp på vei til byen og vende tilbake til iskanten i Løperen, og alle måtte dra hjem igjen. Det var målt minus 34 grader i Kirkeøy i disse dagene, og minus 32 på Asmaløy.

Dagen etter gikk de i samlet flokk til Botnekilen og la i vei over isen. Ole, broren min, hadde en lett motorsykel og kjørte flere turer med folk og vesker over isen med den, og Sverre Jensen kom med traktor og snøplog da de nærmet seg Torsnes og tok med bagasje. Så etter timer på vandring tok de buss til byen, og en del av dem kom hjem til oss for å varme seg i stedet for å dra til en iskald hybel.

Reidar Karlsens mamma hadde

sendt med ham mange egg, og de ville han jeg skulle ta og lage eggerøre av, for det var jo mange sultne unge i stua. Det syns jeg jo var flott, men det ble ikke eggerøre den dagen. Eggene var nemlig frosne og harde som klinkekuler, men moro og latter ble det jo av det da.

I hele min oppvekst var isen til stor glede for oss barn. Så fort det la seg et tynt flak på kilen måtte vi springe på "seieris". Da gjaldt det å være rask til bens og løpe mens isen bølget under beina.

Når isen la seg for alvor var vi på Holtekilen på skøyter dagen lang, og ble det snø på isen var far så snill at han merket en skøytebane med pinner, og så tok han snøplogen og kjørte opp banen når han var ute og brøytet veiene likevel.

Forfatteren på lengdeløp i 1953.

Det var populært blant oss ungene og de voksne med. Vi var to jenter som omtrent bodde på isen sammen med gutteflokken. Vi gikk på lengdeløpskøyter som var festet med lærremmer til beksømstøvlene.

Bandyskøyter passet ikke så bra på ujevn sjøis. Når dere som kjenner oss ser oss i dag er det nok vondt å forestille seg at Sidsel Madsen og jeg var kløppere på skøyter, men det var vi faktisk. I 1947 var det stort skøytestevne på Skjærhaldsfjorden, og da gikk ferden dit på skøyter i flokk og følge, voksne og barn. Ja, isen bød på mange flotte dager i hele min oppvekst for oss som ikke behøvde å tenke på annet enn gleden ved den, og noen ishall savnet vi aldri.

K L K.

Skøytedag på Skjærhaldsfjorden 1947.

Der elvene møtes

Diktet nedenfor har en spesiell bakgrunn. Det er skrevet av Vidar som jobbet på kirkegårdene på Hvaler sommeren 2011. Han er forhenværende rusmisbruker og pådro seg en dom.

På vei tilbake til et normalt liv skrev han dette diktet der han beskriver kampen mot dødskreftene i seg selv, og hvordan de sakte men sikkert ble overvunnet. Flere kan sikkert kjenne seg igjen i denne ærlige og poetiske beskrivelsen av en hard livskamp. Vi synes det passer godt i et julenummer – som en påminnelse om dem som ikke har en enkel jul.

Vi ønsker Vidar lykke til på sin vei videre og takker for at han etterlot dette diktet da arbeidsperioden hans på Hvaler ble avsluttet.

DER ELVENE MØTES

Husker tilbake til den tida da angsten
var min faste følgesvenn.

Husker at den, bare ved å hviske små ord inne i mitt hode,
fikk meg til å krype grinende sammen i fosterstilling.

Og bare ønsket at verden ville la meg slippe å være med i denne psykedeliske
dansen kalt livet.

Husker den ubeskrivelige indre smerte,
som med sin jernhånd brukte sine kjempekrefter
for å knuse det lille som var igjen av min forstand.

Husker den bisarre gleden
eg kjente da forstanden begynte å gi etter i sine skjøre sammenføyninger.

Og fortvilelsen når håpet kom glidende inn som en uklar skygge
fra et bortgjemt sted i mitt syke sinn.

Så begynte kampen.

Husker stillheten som om hele verden hadde stoppet opp ett lite sekund.

Før håpet og angsten braket sammen i denne sinnssyke kampen.

Uten regler. Uten dommer.

Og der premien var retten til mitt liv.

Angsten gikk rett i angrep og så ut til å klare og knekke håpet
med sin mektige smertefulle ondskap.

Som fikk meg til å skrike mine lunger tomme.
Og å be min gud eller djevel om å få slippe å føle noe mer.

Og idet et iskaldt mørke senket seg rundt meg
skjønte eg at mine bønner var hørt.

Kjente en sviende smerte når mine tårer frøs til is.

Kjente ingenting når det evige mørke like forsiktig som en mor legger sitt
nyfødte barn til sitt bryst, fikk hjerte mitt til å slå saktere og saktere.

Husker hvor vakker musikk stillheten var.

Slutten, var befriende nær no.

Åreplaska fra dødens ferjemann ble stadig sterkere
og hørt ut som en stor solist i stillhetens symfoni.

Og så kom stemmene. Et helt kor av stemmer.

Stemmene til alle de som en gang hadde stått meg nær.

Og som hadde tatt denne reisen før meg.

De ba meg snu.

De ba meg kjempe imot.

De sa det var for tidlig og at min tur ville komme.

Så kom lyset, håpets lys

Først like svakt som den første spede solstrålen som kjemper seg
igjennom morgendisken.

For så å bli sterkere, lysere, varmere.

Mine tårer tinte opp, og etterlot seg små fuktige spor. Spor av liv.

Så begynte håpet å mane frem bilder fra en stunnen tid.

Bilder som angsten hadde visket bort fra mitt minne.

Bilder av meg som barn på mors og fars fang.

En følelse av trygghet la seg over meg.

Bilder av mine barn idet de blir hentet ut av mors liv.

For å bli lagt i mine armer.

Og plutselig husket eg igjen hvordan glede føltes.

Lyden fra dødens ferjemann forsvant i det fjerne.

Og det siste bildet eg husker før sønnen

kom og tok meg med til stedet hvor angsten ikke lenger kunne nå meg.

Var bildet av Hildal, stedet hvor eg vokste opp.

Stedet hvor elvene møtes.

Ung jul

Intervju med personer til menighetsbladet

Julen er viktig høytid for de fleste. Vi feirer at Jesus ble født med gaver, familie og god mat. Mange har tradisjoner som gjøres hvert år. Vi spurte 5 elever noen spørsmål om julen. Et av spørsmålene var hva de ønsker seg mest av alt til jul. Det som går igjen mest er faktisk mobil. Her ser du hva de svarte.

Amanda, 14 år

Hva betyr julen for deg?

Mulighet til å være sammen med familien og så få se de dem du ikke ser så ofte. Også kakene da.

Hva ønsker du deg mest av alt til jul?

For øyeblikket mobil. Ellers er det ikke så mye spesielt.

Hva gleder du deg mest til denne julen?

Akkurat i år gleder jeg meg mest til å dra til Chile og treffe familien på farssiden.

Hva pleier du å gjøre på julaften?

Familien møtes og spiser, synger, går rundt juletreet, pakker opp gaver og ser på julefilmer. Før på dagen så spiser vi en sen frokost, pakker og gjør oss klare til julemiddagen og selskapet.

Lasse, 13 år

Hva betyr julen for deg?

Familie og venner

Hva ønsker du deg mest av alt til jul?

Det vet jeg sannelig ikke.

Hva gleder du deg mest av alt til denne julen?

Jeg gleder meg mest til god mat, gaver og møte familien.

Hva pleier du å gjøre på julaften?

Jeg pleier å være hjemme og feire jul. Vi har ingen spesielle tradisjoner.

Hedda, 13 år

Hva betyr julen for deg?

Det betyr et sted å bo. Det betyr også liv og historie.

Hva ønsker du deg mest av alt til jul?

Jeg ønsker meg en Mac.

Atle, 14 år

Hva betyr julen for deg?

Det er koselig å sitte hjemme og se snøen hvis det er snø. Det er en fin tradisjon.

Hva ønsker du deg mest av alt til jul?

Jeg ønsker meg ny mobil. Jeg ønsker meg også penger, og dem skal jeg bruke på spill.

Hva gleder du deg mest til denne julen?

Jeg gleder meg mest til maten, gavene og å være med familien. Også er det lang fri fra skolen da.

Hva pleier du å gjøre på julaften?

Jeg pleier å sove lenge, og når vi står opp lager vi julefrokost, og alle sitter rundt bordet. Vi åpner gaver, spiser god mat. Jeg pleier å få åpne en gave om morgenen fra en venn.

Hva gleder du deg mest av alt til denne julen?

Jeg gleder meg til å møte familien. Og så er det koselig med jul.

Hva pleier du å gjøre på julaften?

Jeg pleier å snakke med familie og spise en god middag. Så åpner vi gaver. Før vi åpner gaver sier pappa at han bare skal gå ned å sjekke båten, men så går han egentlig og kler seg ut som nissen. På dagen pleier vi å gå i kirken og så ser jeg på juleprogrammene på TV. På morgenen ser jeg hva jeg har fått i julestrømpa.

Helle, 15 år**Hva betyr julen for deg?**

Det er veldig koselig.

Hva ønsker du deg mest av alt til jul?

Jeg ønsker meg en rettetang.

Hva gleder du deg mest av alt til denne julen?

Jeg gleder meg mest til julaften.

Hva pleier du å gjøre på julaften?

Jeg pleier å feire med familie. Vi feirer alltid sammen med noen. På dagen pleier jeg å se på noen julefilmer.

*Vi ønsker alle en riktig god jul og et godt nytt år.
Hilsen tre av årets konfirmanter, Emilie Eli og Mari*

Vi gjengir i dette julenummeret julesangen "Himlen i min favn". Mange kjenner den som Carolas vakre sang der mor Maria i stallen undrer seg over sitt nyfødte barn. Teksten er skrevet av Erik Hillestad, og Carola selv har komponert den vakre melodien.

Himlen i min favn

Vem har tänt den stjärnan som speglas i ditt öga?
Vem tog mörkret bort i herdars blick din första natt?
Vem har flätat kronan av strå omkring din panna?
Vem har fört tre vise till vårt stall, min kära skatt?

Är du en av tusen små?

Är du han dom väntar på?

Du, mitt lilla barn en engel givit namn.

Är det jordens dolda skatt jag fått skydda denna natt?

Är det själva himlen som jag gungar i min favn?

Vem har väckt den rädslan som lärt ditt hjärta gråta?
Varför tar din hand så hårt et grepp om mammas hår?
Rundt oss dansar skuggor, nu är engeln borta.
Han sa så mycket vackert, mycket mer än jag förstår.

Giv at dina dagar får bli til andras glädje.
Giv at alla möter dig med kärlek mild og god.
Aldrig ska jag glömma de ord som jag fick höra.
Vad som än oss händer vil dom ge oss kraft och mod.

Vem har tänt den stjärnan som speglas i ditt öga,
Himmeldiamanten över staden Betlehem.

Vi gjengir i dette
julenummeret juleevangeliet fra
"Bibelen – Bibelselskapets oversettelse 2011."

Denne oversettelsen kom i oktober 2011 og er oppdatert
til moderne norsk språkdrakt. Mange vil sikkert ha glede av å sammenligne
ordvalget i denne oversettelsen med ordlyden de kjenner fra sin egen
barndom og oppvekst.

Juleevangeliet

Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om
at hele verden skulle innskriveres i manntall. Denne første innskriv-
ningen ble holdt mens Kvirinius var landshøvding i Syria. Og alle dro
av sted for å la seg innskrive, hver til sin by.

Josef dro da fra byen Nasaret i Galilea opp til Judea, til Davids by
Betlehem, siden han var av Davids hus og ætt, for å la seg innskrive
sammen med Maria, som var lovet bort til ham, og som ventet barn.
Og mens de var der, kom tiden da hun skulle føde, og hun fødte sin
sønn, den førstefødte. Hun svøpte ham og la ham i en krybbe, for det
var ikke husrom for dem.

Det var noen gjeterne der i nærheten som var ute på marken og holdt

nattevakt over flokken sin. Med ett sto en Herrens engel foran dem,
og Herrens herlighet lyste om dem. De ble overveldet av redsel. Men
engelen sa til dem: «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en
glede for hele folket: I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er
Messias, Herren. Og dette skal dere ha til tegn: Dere skal finne et barn
som er svøpt og ligger i en krybbe.» Med ett var engelen omgitt av en
himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sang:

«Ære være Gud i det høyeste,
og fred på jorden
blant mennesker Gud har glede i!»

Da englene hadde forlatt dem og vendt tilbake til himmelen, sa gje-
terne til hverandre: «La oss gå inn til Betlehem for å se dette som har
hendt, og som Herren har kunngjort for oss.» Og de skyndte seg av sted
og fant Maria og Josef og det lille barnet som lå i krybben. Da de fikk se
ham, fortalte de alt som var blitt sagt dem om dette barnet. Alle som
hørte på, undret seg over det gjeterne fortalte. Men Maria tok vare på
alt som ble sagt, og grunnet på det i sitt hjerte. Gjeterne dro tilbake.
De lovet og priste Gud for alt de hadde hørt og sett; alt var slik som det
var sagt dem.

Butikken på Nedgården

Det er advent. Like ved landhandelen på Nedgården, Søndre Sandøy, lyser et juletre koselig opp i mørke desemberdager. I butikkvinduet henger adventstjerna. Den forestående høytid nærmer seg.

I år er det 105 år siden de første kundene ble ønsket velkommen til landhandelen på Nedgården. Butikken har vært i kontinuerlig drift, sett bort fra noen få vintermåneder for et par år siden, og har forsynt fastboende og hyttefolk med alt som hører til i en landhandel. Ikke minst har den vært et viktig samlingspunkt på øya.

Rolf Olsen, butikkens tidligere eier, tar i mot en lørdag formiddag, hyggelig og

vennlig som alltid. Her gir han et lite tilbakeblikk i landhandelens mangeårige historie:

Josefine og Andreas Kristoffersen fra Søndre Sandøy startet butikk på Nedgården i 1906. Andreas var onkelen til min far. Rundt århundreskiftet var det oppgangstider på Hvaler. Folketallet økte betraktelig. Det rike sildefisket trakk mye folk til øyene, og behovet for enda en landhandel var tilstede. Det var en landhandel i Sørkroken, på Venneren. Buvika hadde så langt vært Søndre Sandøys handelssentrum med to butikker og post. Josefine og Andreas startet butikkvirksomheten sin i bryggerhuset. Varebeholdningen besto nok for det meste av mel, sukker, kaffe,

Josefine og Andreas Kristoffersen.

sirup, erter og gryn og produkter fra egen gård. Nedgården var en av øyas største gårder med dyr på båsen, jorder og inn- og utmark. En egen, skikkelig brygge var et krav for

å drive handel. Andreas hugg tømmer i skogen sin og fikk satt opp en lang pælebrygge. Rutebåten kunne legge til og varer losses. Brygga var forløperen til dagens Nedgårdsbrygge. Tidligere hadde

Inger og Sigurd Olsen.

dampbåten kun anløpt Buvika. Man kan jo tenke seg at det ble mange tunge løft og mye slit før melsekker, sirupstønner, parafinfat og alle andre varer var på plass i butikken. Vinsj var nok ikke i bruk i de dager. Vareforsendelsene kom mest med haldenbåten. Ble vinteren hard og isen tjukk, måtte varene losses ved råk-kanten. Det var jo ikke helt ufarlig. Andreas slet visst fælt så mang en vinter med å hugge bort is og holde åpent vann rundt pælene på brygga så ikke isen skulle ødelegge den.

Hovedhuset på gården er fra 1802 og faktisk et av de eldste husene på Hvaler. Bryggerhuset er sannsynligvis bygget samtidig. De gamle, flotte tømmerveggene som kom til syne da vi restaurerte for noen år siden, har vi beholdt som en del av butikkens interiør.

Foreldrene mine, Inger og Sigurd, over-

tok forretningen og gårdsbruket rundt 1942. Da ble forretningen påbygd. Jeg husker godt butikken fra mine tidlige barneår. Det var spennende å gå på oppdagelsesferd for en liten pjokk og se den lange disken med alle de spennende skuffene, hylleveggene fylt med diverse varer, og så klart vakte Freia sjokoladeskap og dropsboksen ekstra interesse! Vi ungene "lånte" femøringer fra pengeskuffen for å kaste på stikka.

Utover på 50 og 60 tallet ble det vanligere med hyttebygging på Hvaler, og antall feriegjester økte. I butikken ble somrene ennå travlere enn før. Kundene trakk kølapp, og ventetiden kunne bli både en og to timer. Noen gikk hjem i mellomtiden, men mange satt og ventet og slo av en prat. Det ble veldig sosialt og trivelig, og det var jo ferietid! Betjeningen, vi hadde mye innleid hjelp, nærmest småsprang mellom hyllene

Kari Haagensrud og Rolf Olsen.

etter varer, mye måtte veies og håndskrevne, lange regninger summeres. Klart det tok tid! Mange av de ansatte ble faktisk de reneste ekspertene i hode-regning også. Mor var et unikum i så måte. Mor hadde den fulle oversikt og gjorde en flott jobb i butikken i alle år.

Vi fikk kjøle- og fysedisk på slutten av 50-tallet og det var virkelig en sensasjon.

Jeg begynte tidlig å hjelpe til med diverse gjøremål i forretningen. Et av oppdragene var å frakte varer til Norde Sandøy. Da brukte jeg snekka vår. Mange av vennene mine ville ha seg en deilig sjøtur og ble mer enn gjerne med, så akkurat det oppdraget var svært lystbetont. Litt mindre morsomt syntes jeg det var å frakte isblokk på sykkel ut til pensjonatet på Venneren. Mange grinder, jeg tror det var 12, skulle åpnes og

lukkes på turen. Med den tunge lasta på bagasjebrettet, 30-40 kg, var det ikke så lett. Den skulle jo ikke renne bort underveis heller.

Angående julen, så husker jeg at vi alltid satte opp et flott, stort fuglenek fra egen gård. Vi hadde noen til salgs også. Og når fjordingen vår "Rappen" fikk dombjella om halsen og den travet i vei gjennom snødekt landskap, ja da var det jul. Jeg var ikke store gutten før jeg fikk lov til å sele på "Rappen", en klok, godlynt hest vi hadde i mange år.

I 1972 bygde vi om den gamle forretningen til selvbetjeningsbutikk. Kiosk hadde vi i en ende av bygningen. På låven solgte vi mineralvann. Vi innredet en liten fargehandel samme sted. Vi ønsket å tilby kundene et bredt spekter av varer. Hagemøbler hørte også med i vareutvalget.

Far tok seg av posten i mange år. I 1967

Laila Olsen, daglig leder i Olsens Lille Butikk, er imøtekommende og hyggelig.

bygde vi et eget posthus. Postkontoret hadde alle postrettigheter.

Etterhvert bestemte vi oss for å samle alle de små butikk-”filialene” under ett tak. Ny ombygging og påbygging fulgte i 1985. Størrelsesmessig passe om sommeren, men litt stor for kundegrunnet i vinterhalvåret.

Varelevering har vært en del av tilbudet vårt i alle år. Vi kjørte fast rute til Gravningsund og Gjøkvika og sørover, 2-3 ganger i uka.

En gang skulle jeg levere varer hos en blind, elskverdige, eldre dame som bodde litt ensomt til i Gravningsund. Da jeg kom fram, stod døra åpen, og jeg ropte inn. Intet svar. Det var da underlig, tenkte jeg. Plutselig hørte jeg lyder og rop fra uthuset! Det viste seg at kroken på døra hadde falt på da hun gikk inn, og da var det jo ingen annen råd

enn å bli værende. Jeg husker hun sa: ”Jeg visste jo at du skulle komme med varer til meg i dag, Rolf!”

Enkelte vinterdager kunne det bli nokså ufamkommelig når det snødde og blåste. En gang lavet det ned noe veldig. Store snøfiller virvlet gjennom lufta og som det blåste! Veien føyk igjen. ”I dag klarer ikke Martha Nielsen å komme seg hit til butikken”, sa vi. Hun var en eldre dame som bodde sør på øya, litt unna hovedveien. Jeg gjorde klar en ryggsekk med de varene jeg visste hun pleide å handle på fredager og la i vei utover til henne. Martha ble så takknemlig!

Cafe Oline i Bestemorhagen, etablert i 1992, kan feire 20-års jubileum i 2012. Cafe Oline har forresten fått navn etter Oline Olsen, mor til allerede nevnte Andreas Kristoffersen. På Café Oline er det ukentlige konserter hele sommeren

Bjarne Løkkeberg, Einar Granholt, Arne i Løkka og Rolf Olsen:
– Søndre Sandøy er verdens beste sted å bo!

igjennom. Quiskveldene er også blitt svært populære. Enkelte andre arrangementer tilbyr vi fra påske og utover høsten, f.eks forskjellige artistopptredender. For noen år siden overlot jeg butikken til barna mine. Nå er Laila Olsen ansatt som daglig leder. Hun er en entusiastisk og dyktig leder i ”Olsens Lille Butikk”, som forretningen er omdøpt til i dag da arealet er blitt noe redusert. Selv har jeg fremdeles ansvar for Nedgårdens postdepot. Jeg sorterer post og brev. Pengeforsendelser hører ikke med i denne ordningen. Hver formiddag etter at jobben er gjort, samles en kameratgjeng, en 6-7 gode naboer, i butikkens ”salong” til en kopp kaffe og en hyggelig prat om dette og hint. På fredager tilbys kundene kaffe og noe å bite i. Å ha samlingsmuligheter er viktig. Det knytter folk sammen.

Jeg kan legge til at det i alle år har vært tradisjon, og den holdes i hevd den dag i dag, å servere gløgg og pepperkaker julaften i butikken. Mange kommer innom til en hyggelig stund.

Det har vært givende å drive butikk. Jeg er glad i mennesker. Mange hyggelige folk har jeg blitt kjent med gjennom alle disse årene. Alle har vi samarbeidet bra og hatt det hyggelig sammen i familiebedriften.

Å møte andre med hjelpsomhet og velvilje og å kunne være en bidragsyter i nærmiljøet har vært viktig for meg.

Det er viktig og hyggelig også for fastboende og andre som har vært og er kunder i Nedgårdsbutikken.

Barnesider

Riccø og Santos Rey

Vet du at det bør to sjeldne dyr på en koselig gård på KIRKØY?

To alpakaer?

På Hølm, hos mamma Monica, pappa Vegard og de to guttene deres Einar og Håvard, holder de to nydelige alpakaene Riccø og Santos Rey til. Den ene lys og den andre brunsort.

-Alpakaene kommer opprinnelig fra Sør-Amerika, men de er veldig tilpassningsdyktige og trives utmerket i norsk klima. Takket være den tette pelsen tåler de fint kulde. Snø er det beste de vet. Riccø og Santos Rey elsker å base i vei og rulle seg rundt i snøfønnene. Vann og søle er topp. De trives godt i stekende sol også, forteller mamma Monica, og fortsetter:
-Det hele startet for tre år siden. Vi ønsket oss dyr på gården, dyr som ikke skulle slaktes. Vi hørte om noen som drev med alpaka og tok kontakt med dem. Dyrene var vakre og vi falt pladask. Da var det ikke vanskelig å bestemme seg. Vi kjøpte to.

Alpakaene er barnevennlige og godlynte. De prater med hverandre med en slags "hmmm"-lyd.

-I matveien er dyrene nøysomme. De beiter på enga her. I tillegg får de litt tørt høy og kraftfôr, og selvsagt vann. Både Riccø og Santos Rey er glade i å gå turer. Da er det på med grimen og så rusler vi langs sti og kjerrevei. Det er rett og slett veldig koselig. Alpakkene er så renslige at de har sitt faste toalettsted. Vår hjemlige gris er forresten like renslig. Den holder dø-plassen sin godt adskilt fra hvileplassen sin.

-Riccø og Santos Rey er kløke og nysgjerrige, de følger med i alt som skjer på gården. Hunden vår Pia, en gjeterhund, vil gjerne prøve å holde kustus på dem, men den gang ei! Riccø og Santos Rey har absolutt ingen planer om å la seg gjete og jager raskt bisken ut av innhegningen.

-Ellers er Alpaka "ull" hele sju ganger varmere enn saueull, og både lettere og mykere. Ja, plaggene blir utrolig myke og er vidunderlige å ha på.

-Et dyr produserer 3-5 kg ull pr år. Vi klipper dem i mai. De ser

Jø litt pjuskete og snåle ut like etter klipping, men pelsen gror ganske raskt ut igjen. Foreløpig har vi ikke hatt tid til å bearbeide alpakaulla selv, så vi selger den. Etterhvert skal vi kjøpe flere dyr og drive med avl. Alpakkababy kalles cria. De har ennå tynnere og finere ull enn de voksne dyrene, og plaggene blir de mykeste og varmeste man kan tenke seg.

Da alpakaulla ble "oppdaget" av en engelskmann på 1800-tallet, ble klær laget av alpakkahår kun forbeholdt de kongelige, for noe finere kunne man ikke få!

I dag kan hvem som helst kjøpe seg alpakkaklær, hvis man har råd til det, eller man kan kjøpe garn og strikke lekre klær selv.

Ellen

MISJONSMESSE

Onsdag 23. november var det misjonsmesse på Vesterøy bedehus i regi av Det norske misjonsselskap. Misjonsmessa er en årlig begivenhet, ikke bare på Hvaler, men rundt omkring i hele Østfold. Områdesekretær Knut Lande og medarbeiderne ble tatt vel i mot av den lokale misjonsforeningens medlemmer. Eva Johansen ønsket de mange frammøtte velkommen på formiddagsmøtet og leste fra Lukas kap. 24, versene 28-30, etter ønske og som en hilsen fra tidligere kirketjener og tidligere leder i Søndre Kirkøy misjonsforening Thom Asgeir Nilsen. Mari Bunes fra Det norske misjonsselskap var dagens gjest. - Når Jesus kommer til den enkelte, blir det en forandring, fremholdt hun i sin andakt. Det var fellessang, bevertning, loddsalg,

åresalg, salg av håndarbeid og av forskjellige slags gjenstander.

På familiesamlingen samme kveld var det spennende besøk av tryllekunstner og klovn Totto, (Tor Gustav Hovland.) Han klarte å trollbinde små og store med alle sine triks og tryllekunstnerier. Mange sangglade, flinke barn opptrådte for et fullsatt bedehus med innøvd sangrepertoar.

Saft, kaker, kaffe og brus smakte godt en hustrig høstkveld med regn og vind fra sydvest.

Misjonsmessa innbrakte nesten kr 75 000 kr, forhåndssalget iberegnet!

Misjonsforeningenes medlemmer takker alle som har støttet messa med penger, gevinster, kakebaking, sang og spill, eller på annen måte bidratt denne dagen.

Ellen

LYS VÅKEN 2011!!!

Foto: Anders Kaspersen

Det begynner så smått å ligne en tradisjon at 11-åringene på Hvaler blir invitert til overnatting i kirken natt til 1. søndag i advent. I år inntok så mange som sytten

11-åringene på Hvaler kirke lørdag 26. november. Vi ble kjent med kirkerommet. Vi dekket langbord i skipet og spiste pizza. Resten av kvelden gikk med til konkurran-

ser, bibel-sporlek ute i terrenget, brus, godteri og mye musikk og sang. Og selvfølgelig avsluttet vi med et skikkelig fyrverkeri! Det nye kirkeåret var begynt!

Spjærøy kirke er godt egnet til overnatting. Vi stabled stolene i høyder langs den

ene veggene og rullet ut madrasser og soveposer. Mange spente ansikter som skulle sove i kirken for aller første gang. Hvissing og tisking i mørket kunne høres, litt lav latter. Så ble det stille. . . .bare vinden som ulte rundt kirkeveggene der ute. Inne lå vi varmt, trygt og fredlig.

Takk til alle dere 11-åringene som ble med på denne helgen! Og takk til alle dere

frivillige som var med på å gjøre arrangementet mulig! Ønsker dere alle en riktig god advent og om litt, en fredlig julefeiring!

Varme hilsner Lisa

Strikk en lapp - varm en baby!

Nå har du sjansen til å gjøre den lille forskjellen for et barn som trenger varme.

Torild Nordeng og Irene Storehjelm på Åttekanten skole strikker lapper og babytepper som skal sendes til et barne-sykehus i Nepal.

Torild har en søster som arbeider på Lunde skole i Stavanger. De har kontakt med et norsk legepar som arbeider på Okhalunda sykehus i Nepal.

De har satt i gang et prosjekt hvor de ønsker at folk i Norge bidrar med å strikke fargerike lapper i ullgarn på 15x15 cm. Og de tar gjerne også imot hele tepper på ca. 1x1 m.

Teppene blir delt ut til nyfødte babyer på sykehuset i Nepal.

Damene på Lunde skole har til nå laget over 20 tepper i all verdens farger, og tar gjerne imot flere. De har fått tilsendt masse løse lapper og monterer dem før de sender dem videre til Nepal.

Hvis dere er interessert i å bidra kan Torild ta imot lapper / tepper for videre-sending. Ring henne gjerne på privat tlf. 69377608, eller mobil 90622949.

Har du lyst på mer informasjon om prosjektet finner du det på :
<http://nepaltepper.blogspot.com/2010/09/info-om-nepalteppeprosjektet>

Hilsen Torild

VED GRYTENE

Maria, Pernille og Pål

Fettuchini med blåskjell

4 porsjoner

300 g fersk pasta eller
100-150 g tørket pasta
1 dl fløte
5 ss olivenolje
60 dampede blåskjell
3 skåldede tomater
2 sjalottløk
1 ss frisk basilikum
1 ss persille
2 ss gressløk
30 g smør
salt/pepper

Rull ut den ferske pastaen til den er 1 mm tykk. Skjær den til fettuchinistrimler på en pastamaskin. Kok pasta i lettsaltet vann med 1 ss olivenolje. Når den er kokt al dente – det skal være så vidt tennene møter motstand, helles vannet av. Slå resten av olivenoljen over pastaen så den ikke skal klebe. Kok pastaen med fløte til all væske er trukket inn i pastaen. Smak til med salt og pepper. Fres sjalottløk i smør. Tilsett dampede og plukkede blåskjell, tomater skåret i terninger samt hakkede friske urter. Smak til med salt og pepper. Server blåskjellene varme på toppen av fettuchinien.

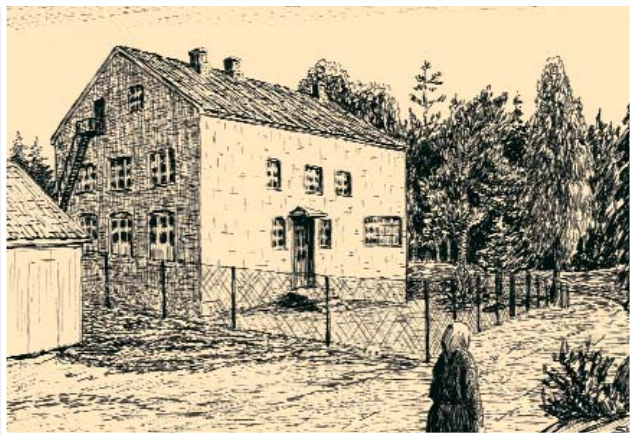
Serveres gjerne med en frisk rund hvitvin på den tørre siden, gjerne av italiensk opprinnelse.

God jul!

Hilsen Anne og Pål på Havkatten

HVALER SAMFUNNSHUS

Et gammelt hus med tradisjoner

Hvaler Samfunnshus, tidligere Vesterøy Samfunnshus, er nå Hvalers storstue og stiller sine lokaler til disposisjon for alle på Hvaler. Her kan det blant annet bespises eller holdes møte/konferanse for opp til 80 personer. Samfunnshusets moderne salong har plass til 40 stk.

I 2006 ble kjøkkenet pusset og fremstår nå som et funksjonelt og romslig kjøkken med stort kjølerom. Det innehar alle fasiliteter som gjør at det er god mulighet til å tilberede mat til små og store arrangementer.

Husets siste og dyreste investering er akkurat gjennomført, og omfatter et tilbygg som inneholder heis og toaletter i 2. og 3. etg. Dette for å gjøre Samfunnshuset tilgjengelig for funksjonshemmede og eldre, samt gjøre det enklere med transport av blant annet mat og instrumenter ved arrangementer. Dette omfattende prosjekt som har kostet over 1 mill. kroner er gjort mulig ved økonomisk støtte fra Østfold Fylkeskommune, Extrastiftelsen, Sophie-

stiftelsen samt Lions Club Hvaler.

Samfunnshuset holder til i tidligere Vesterøy skole som ble bygget i 1901 i datidens byggemateriale for større bygg, teglstein. Skolen erstattet det gamle skolehuset i tre som etter hvert ble revet og flyttet.

I forbindelse med flytting av skolen til Åttekanten skole i 1968, ble det besluttet å benytte den gamle skolen til Samfunnshus og selve innvielsen ble foretatt 22. april 1972.

En av drivkreftene var Ole B. Vauver og han ble Vesterøy Samfunnshus første formann med Hans Johansen som nestformann.

I husets første håndskrevne vedtekter står det at Vesterøy Samfunnshus tilhører Vesterøys befolkning. Formålet med huset var å skaffe stedets befolkning et sted for kommunale kontorer og helsesenter samt at huset skulle være et samlingssted for møter og fester.

Etter forespørsel fra Posten ble huset i 1984 påbygd en fløy og 1. etg. ble innredet til postkontor og 2. etg. til en stor festsal.

Etter hvert som post og de andre kommunale kontorer forsvant, ble huset vanskelig å drifte.

Økonomien ble gradvis dårligere og økende krav fra leietagere ble vanskelig å tilfredsstille.

Det har imidlertid snudd seg gradvis etter hvert som Samfunnshuset har fått nye leietagere.

Pr. i dag har vi Syversens Minibakeri og Hvaler Dyreklinikk v/Rony Øvrevik.

Til å drifte huset har fiskerene på Hvaler vært viktige støttespillere via sine interesseorganisasjoner, og de har også støttet huset økonomisk. Vi må også nevne

Vesterøy Blindeforening som også har vært representert i styret inntil de la ned sin forening.

Dagens støttespillere er Hvaler Jeger- og Fiskerforening, som har kjøpt 3. etg. til sine klubblokaler etter å ha leid disse i over 10 år, samt Lions Club Hvaler. Det er representanter fra disse 2 foreninger som nå drifter huset på vegne av oss alle. I den forbindelse så er det viktig å nevne at alle inntekter går uavkortet til husets drift.

Vi ønsker Hvalers innbyggere velkommen til moderne nyoppussede lokaler. De som ønsker mer info kan ta en titt på vår hjemmeside: hvalersamfunnshus.com eller Facebook.

Steinar Forsberg.

Julehilsen fra Lions i Hvaler - 2011

Lions Club Hvaler og Lions Club Hvaler/Kirkøy, ønsker alle fastboende og ferierende på Hvaler en riktig God jul og ett Godt nytt år.

Vi vil også i år avlegge de eldste i kommunen et besøk for en hyggelig prat, skifte av batterier i brannvarslerne og samtidig overrekke en liten julehilsen fra oss i Lions.

Som tidligere år blir det i desember Lions Julelotteri, med mange flotte gevinster.

I Hvaler er våre sambygdinger og ferierende veldig flinke til å støtte vårt velledige arbeid, så vi takk på forhånd for positive forståelse for vårt lokale engasjement.

LC Hvaler – *Ragnar Edvindsen*

LC Hvaler/Kirkøy – *Aage Brusevalldalen*

* * *

Også i år/vinter selger Lions "små sekker" med strøsingel på:

Esso - Bygger'n Hvaler- KIWI Vesterøy – Bunnpris Asmaløy.

Eller ring tlf. 480 40 323 så bringer vi singlen hjem til deg, da vil du gå trygt på glatta!

Elektro - Automasjon - IKT

Profitek

Vi er autorisert installatør i sterk og svakstrøm og har autorisasjon som tele- og kabel-tv installatør.

Vi tilbyr også:

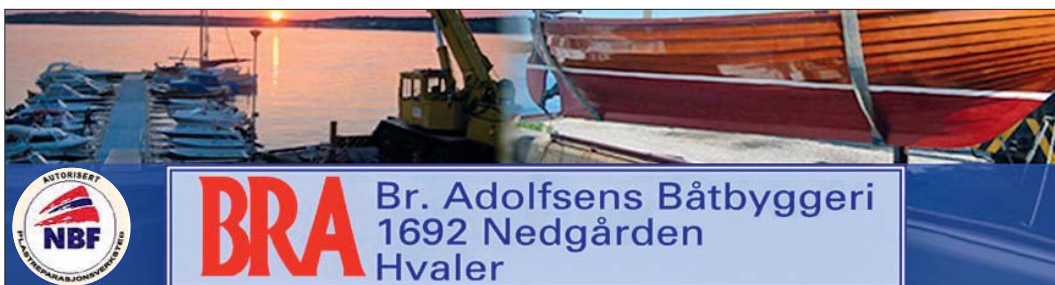
- ▶ Internkontroll bolig/hytte/bedrift
- ▶ Pumpestasjoner og frostsikringsanlegg
- ▶ Alarm- og overvåkingsanlegg
- ▶ Tele- og dataløsninger, bredbånd

“For engasjerte mennesker er ingenting umulig ...”

Profitek A/S avd. Østfold
Dikeveien 41 - 1661 Rolvsøy
Tlf. 69 94 93 00
post.ostfold@profitek.no

www.profitek.no

BRA Br. Adolfsens Båtbyggeri
1692 Nedgården
Hvaler

- Båttopplag og vinterservice av båter inntil 20 tonn
- Nybygg, ombygging og innredning av båter
- Salg av båter og motorer
- Eget snekkerverksted
- Alt innen teakarbeid

brabaat@brabaat.com
☎ **69 37 88 33**
Faks 69 37 87 44 - Mob 926 67 346
www.brabaat.no

Puttenlegatet

Hvert år siden 1937 har ”Puttenlegatet” avsatt midler til utdeling i Hvalersamfunnet. Gjennom menighetsbladet kunngjøres herved legatets utdeling for 2012. Enkelt personer, lag og foreninger kan søke støtte til humanitære- og gode formål.

Skriftlig søknad merkes: ”Puttenlegatet 2012” og sendes Hvaler kommune v/ ordfører, Storveien 32, 1680 Skjærhalden.

Samtidig minner vi også om at hvalerungdom under utdanning kan søke. Søknad om støtte til videre skolegang og studier merkes imidlertid med ”Utdanning – 2012” og sendes Hvaler kommune v/ordfører.

Søknadsfrist er 15. januar 2012

BLÅ JULEGAVER

TIL VENNER OG FAMILIE GJØR EN STOR FORSKJELL

www.blagaver.no

Fra kirkelivet

Sjømannsmisjonen

Kirkens hus kl 19.00

9.1, 13.2, 12.3, 16.4

Velkommen!

Formiddagstreff

Hver første torsdag i måneden
kl 19 på Asmaløy bedehus

Velkommen

Søndagsskolen Vesterøy bedehus

08.1, 22.1, 5.2, 19.2, 4.3,
18.3, 1.4, 15.4, 29.4, 13.5
Vesterøy bedehus kl 11.00

Velkommen!

Juletefest

Familiejuletefest på Asmaløy be-
dehus. Vi tar med litt av julebaksten
og setter på et felles bord. Kaffe og
saft serveres. 27. desember kl. 17.
Gang rundt juletreet.

Velkommen

Søndre Kirkøy misjonsforening

Kirkens hus kl 17.00

29.1, 26.2, 25.3, 29.4

Velkommen!

Juletefest

11.01.2012 - Julefest - Kirkens Hus

22.02.2012 - Vesterøy Bedehus

28.03.2012 - Kirkens Hus

Strikkeklubb

Hver siste mandag i måneden
kl 19 på Asmaløy bedehus

Velkommen

Strikkekafé

Kirkens hus kl 10.30-13.00

4.2, 17.3

Velkommen!

Normisjon, Kirkøy

Kirkens hus kl 18.00

5.1, 2.2, 1.3, 4.4

Velkommen

Stoff til neste nr. av
menighetsbladet sendes
kirkekontoret innen
15. februar 2012.

Adr. Storveien 12, 1680 Skjærhalden.
epost: post@hvaler.kirken.no

Gudstjenesteliste

Alle gudstjenester i Hvaler begynner kl. 11.00 – hvis ikke annet er oppgitt.

Sjekk annonseringen på forhånd.

2011

Søn 18.des	Hvaler		ØS
Lør 24.des.	Dypedalåsen	12.00	ØS
Lør 24.des.	Spjærøy	14.30 og 16.00	LHJ
Lør 24.des.	Hvaler	14.30 og 16.00	ØS
Søn 25.des	Spjærøy	12.00	ØS

2012

Søn 1.jan.	(1. nyttårsdag)		
	Domkirken - fellesgudstjeneste		
Søn 8.jan.	Hvaler		ØS
Søn 5.jan.	Dåp.	Spjærøy	LHJ
Søn 22.jan.	Dåp.	Hvaler	ØS
Søn 29.jan.	Spjærøy		ØS

2012

Søn 5.feb.	Spjærøy		ØS
	Tårnagenthelg		
Søn 12.feb.	Dåp.	Hvaler	LHJ
Søn 19.feb.	Fastel. Dåp	Spjærøy	LHJ
	Karneval		
Søn 26.feb.		Hvaler	ØS
Søn 4.mars		Hvaler	ØS
Søn 11.mars	Dåp.	Spjærøy	ØS
Søn 18.mars	Dåp.	Hvaler	LHJ
Søn 25.mars		Spjærøy	ØS
Søn 1.april	Palme Dåp.	Hvaler	LHJ

Julekonsert i Hvaler kirke 22. desember kl 22.00

For 7. år på rad arrangerer Anne May S. Olsen julekonsert i Hvaler Kirke. Den 22. desember inviteres du til julekonsert hvor vi synger julen inn. Tradisjonen tro skal vi fremføre noen av våre kjæreste julesanger.. Sanginnslagene fremføres av Siri Gjølme Eriksen, Helene Wevling og Anne May S. Olsen mfl. Svenn Poppe står for akkompagnement på klaver, og Per Viggo Nilsen bidrar med vakre toner på fiolin. Håkon Høidal oss et juleeventyr. Julesanger som vi synger sammen står også på programmet. Et eget pikekor for anledningen er på trappene. Inntektene fra konserten går til kirkens arbeid for barn og unge. Inngang kr 100,- billetter selges ved inngangen. Håper du kommer og synger julen inn med oss.

Foto: Tore E. Th.

Folkemengdens bevegelse

DØPTE

Hvaler kirke

Birk Sebastian Johannessen
Erika Arvesen
Emma Kristine Botne

Spjørøy kirke

Malene Za'atreh Martinsen

DØDE

Hvaler kirke

Per Arne Arnesen
Finn Petter Reinertsen
Anne-Lise Helgesen

Spjørøy kirke

Kari Solveig Magnussen
Marie Luise Karlsen
Reidar Pedesen

VIELSER

Hvaler kirke

Sølvi Risvåg og
Arvid Inge Nikolai Larsen

Bruker du HØRE- APPARAT?

I kantinen på Dypedalsåsen eldresenter kan du få hjelp med høreapparatet. Det utføres småreparasjoner, bytting av batterier og slanger.

Møt opp andre mandagen i hver måned mellom klokken 11 og 13. Dette er et gratis tilbud til hvalerfolk som Hørselsforeningen i Fredrikstad står for.

Hilsen Turid Johansen, Hørselskontakt i Hvaler kommune

Kirkekontoret

Storveien 12, 1680 Skjærhalden
Telefon: 69 37 90 37 - Faks: 69 37 88 14
e-post: post@hvaler.kirken.no

Menighetsråd/Fellesråd

Leder: Bjørn Rognlien, Rødsfjellet 39, 1684 Vesterøy
Tlf 69 37 62 80, e-post: bjorognl@online.no
Menighetsrådets/Fellesrådets adresse: Storveien 12, 1680 Skjærhalden
e-post: post@hvaler.kirken.no

Kirkene

Hvaler kirke: Tlf. 69 37 99 12
Spjørøy kirke: Tlf. 69 37 65 50

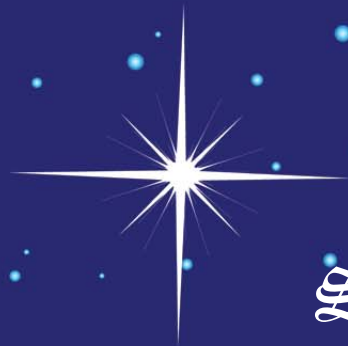
Hvaler menighetsblad

Kirkekontoret, Storveien 12, 1680 Skjærhalden
Ansvarlig utgiver: Hvaler menighetsråd
e-post: post@hvaler.kirken.no
Kontonummer 7050.06.20976
Redaksjonskomité:
Ragnar Bjørck, Ellen Bjørnvall Viker, Bjørn Rognlien og Øystein Spilling
Layout: Bjarne Haukø, Trykk: Møklegaards Trykkeri AS, Fredrikstad

Ansatte

Lisa Holm Johansen, barne- og ungdomsprest,	mobiltlf. 922 97 736, e-post: lijo@hvaler.kirken.no
Terje Moen, kirketjener,	mobiltlf. 954 57 722, e-post: temo@hvaler.kirken.no
Marianne Haugholt, kirketjener 50 %	mobiltlf: 984 70 435 e-post: annaholt@tele2.no
Ken Phillips, kirkemusiker,	mobiltlf. 414 69 147, e-post: keph@hvaler.kirken.no
Øystein Spilling, fung. sogneprest	mobiltlf. 909 52 282 e-post: oysp@hvaler.kirken.no
Ingrid Dean, kirkeverge/daglig leder	mobiltlf. 412 98 242, e-post: inde@hvaler.kirken.no

Stille natt

Stille natt, hellige natt,
Alt har søvn og mørke tatt,
Trofast våker de hellige to,
Varsomt bugger de barnet til ro,
Jorden tar himlen i favn :/:

Stille natt, hellige natt,
Barnet er vår største skatt,
Hyrder vekkes av gåtefull klang,
Natten fylles av englenes sang,
Kristus vår frelser er født! :/:

Stille natt, hellige natt,
Aldri ble vår jord forlatt,
Himlen smiler fra barnets munn,
Kommer nær i en frelsende stund,
Vier Guds fremtid til vår :/:

Oversatt av Erik Hillestad